

کریار
بو هموشوینیک
به ۳ مانک یک
به شش مانک دو
به سالیک چوار روپیه ده دا
اعلان یا ایشیکی خوبی
له پره دوازیدا ده نوسرت
بو دردیر ۳ آنه ده سیز نزیت

پیشکوتن

حققت جاویک درده چیت

هموشیک
بو پیشکوتن
ده اونسری
یکی به آنه یکه

- (سال ۲ ژماره ۹۰) - (روز پیانچشم ۱۴ جمادی الاول ۱۳۴۰ ۱۲ جنوری ۹۲۲) -

اکویت . حیف نیه ملتی کی واله سمرشیکی جزئی
دایمینی اصر و بیلی علماء کانی مدرسه که لختی تحصیل علوم
عربيه یان کردوه اکر انصاف بدریت بو او نوعه ایشانه
زور یان مهبازن قوانین و نظمات موضوعه اوانه که
عربیه هر چی له قوانین ترکیه خارج بی تطبیق کردنی
بو غیراز علماء کان زحمتی ثانیا و کو عرض کرا گردمستان
که اونده مناسبتی له کل بخا هیه اکر تدریسات عربیه .
نجی لمو دوا مخابره یان ممکن نابی ده بی هر کس ایش و
مطابی کی له بعضاً بو او اظهار او مطابه خوبیشی پیخت
با وجود لوحش له عربی نزافی معطل دیدست مادام وابی
استغنا له تدریسات و علوم عربیه بو ایمه به حسب
دین و دنیا قابل نیه .

بلام من مطلعه یکم هیه و کو پارله پیشکوتن دا
عصر ضم کردنون (دستان وطنی اصلی همو عالمه به تاریخ
نهنده که حقوق خدمتی به سر عالم وجود و مدنیته و
چند زوره له (۲۸۱۴) سال پیش هجرت و تا (۱۹۵۰)
سال پیش عصر میلادی که زمان حکومت آذربایجانه بوه
مرکز عالم مدنیت صاحبی نویسینی راستی و خط
میخی بون و هر چند به انقلاب روزگار زوال
مدنیتیان بوه دیسان له قرون وسطی شدا و از جمله له
عصر ۳ مین هجرتا ترقیات معارفیان به نوعیک بوه که

باس تدریسات عربیه

پاشماوه یه

(۷) مادام ملتی کرد دول ادات حریثی هر چند
زبان کدیو انگلیزیان زور ددیت بلام به مناسبه
هاجمواری مجبورت به تحریم عربیش و فارسیش
و ترکیش و علی الخصوص گردمستان ایه که به اعتباری
اخلاق و آداب هناء به اقتضه اداری و تجاری همو وقتی
ده بی روابطی اتحاد و دوستی و یکجهتی له کل عرف افدا
ملحاظه بفولمن چونکه زیانیان ای یکنی مشکله هر
چند به عنصر و زبان جیاوازن به خاک و محیط و آداب
و معاملات یکن بو یکی که خیرخواه منور قوم گردبی
نابی هیچ وقتی نظویاتی وابی که به خورایی عراق له
کوردستان خبر و دلکیر بکات سبب سوق ام دومنه
مقدره ای بو برودت و هناغرت .

(۸) هر چند له ولای خومانا زبانی کردي بو
مخابرات رسمیه قبول کراوه دیسان تدریسات عربیه هش
زیادلهش که فضل و جوهریکی زیاده هیه بو ایمه زور
پی ویسته چونکه ئاشا دفرمون اوی له معاملات رسمیه دا
زور کس ته اعلامیکی له حق تنظیم کراوه ارزوی نیزی
هیه له برآه که کسی دس ناکویت بوی ترجمه بکات
معطل ماوه اکر منتظم تدریسات عربیه بی بوجی پک

وزیر خارجه لورد کرزن ده چیت بو پاوس له ۱ ک ۲ بو
مذاکره اکل وزیر خارجه دوله کافی ترله حلافا له لاینی
مسئله روز هلانه و . به پی اهمیت مسئله ام مذاکره یه
چن هفته یکی بی ده چیت .

معاهده نمسه و جیکو سلوفا کیه
لندن ۱۹۲۱ ک ۱ شبلایکی کوره کوته میاستی او رو باوه
به عقدی اتفاقی نمسه و جیکو سلوفا کیه له برا غله روز
۱۶ ام مانکه دا به وه نمسه داخلی اتفاقی بچوک بو .
شروط معاهده امر وله فیت له مجلسی وطنی دا
خوینیزه وه به پی ام معاہدیده هر دولا تعهد
ده کن بو تنهیه معاهده سل چون و تریانو و مسانده
ثابت کردنی سلامتی له اور و پاداونه هیئتی اعاده
حکم پیشو .

شرله و ومهیه

درهینیکی تربو بولشویک

هلزنکفورس ۱۹۲۸ ک ۱ هتا بیت شرله بیانی کارلین
و بولشویک پله ده سیزیت . کاراین « بوراجرف » یان
دا به دسته وه چونکه بولشویک خویان قائم کردبو وله
مپردا بون له کارلین ۲۰۰۰ کژراوه بریندار و دیلیان
زور بود اش کریان بلاوه کردوه له واکردندا . بالام
قطار یکان کوتوه دست که پرووه له شتو مکی شر .

سفری هوایی

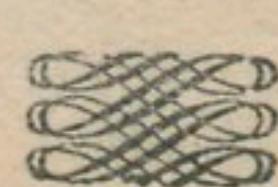
بیانی آمدن و مرسیلیا

پارس ۱۹۲۳ ک ۱ دست ده گریت به شرکت - فری
هوایی بو سالی دوایی به تجربه مصلحت مفری بیانی
لندن و مرسیلیا . امل وایه بانتظام له سال ۱۹۲۳ دا
ایش بکات به تحوی که طیاره بیانی ساعت هشت له
لندن بیزویت و ساعت ۷ ایواری بکانه مرسیلیا
خاصیش ده گریت ام مصلحته بو نقل به مصر و روز
هلاقی او پر . به وه مرعت به یوسته روز هلات و نقل
مسافرین یش ده دویت .

چهند و صند خانه تیدا بوه . وله صحرای سنجار دا
(معدل النهار) کشف کراوه واپسنهش کده سر مساعدة
حکومت امتیاز یان دواوه له ولایت خوماندا زبان کردي
بو رسیدات قبول کراوه ده بی همو هول بدین بونفو تانی
ام امتیازه و ترقیاتی ام زبانه امیشه به علم و عرفان دبی
پیویسته و گو زبانه رسیده کاتی تربو جیا کردن وه صحیح و
فائد صرف و نحو یکی بو تطبیق و تدوین بکریت
رسم الخطیکی بو دائریت و گو تدریساتی ترله مکتبه کاندا
به واسطهی حکومته وه لش و تحصیل بکریت و امیشه
زور کران نیه ذاتاً نویین له (هیه رو غایف)
صرائی کانه وه که له سر پاپروس بو ورده
ورده کیشته ام راده یه دیوان هر رومیو فارسی
بوله زمانی عبدالمالک ولیددا کرا به عربی خط
کوفی بو له دوره عباسیه دا این مقله کوریه سر شیوه
عربی اکری بکوشین به چادری حکومت مکنه ام
کردهش صورت و شکلی ورکیت له همو جیکایی
ادعای هویت و اسمهای کتابت قابل بی و همو مار
امنفاده لی بکین .

قرداغی

مصطفی

روز

کومل انگلیس - فرنسه

لندن ۱۹۲۰ ک ۱ مذاکره وزیر فرنسه اکل وزیر
انگلیس هتا ۴ روزی ترلم مانکه ذیارت نابات چونکه
میستر لوید جورج ده چیته (کرسی بیت) بو بجی هیفا نی
رسی جزئی میلادی هر داتینو بانک کرا کله وايت هول
حاضری بو اووه گه مخصوصین انگلیس و فرنسه زیاد
بکا به معلومات وثیقه له اقتصادی مالیه المانیه .

روز هلات نزیک

لندن ۱۹۲۱ ک ۱ روترده کینیت که قرار دراوه بواه

اوتهی نزی توونکان به قورا چوته خواره وه
کایک له رفیقه کانهان بنای مفععت همو لا یکوه در حق
به شرکت قسنه زور باش و بر فائدہ مان بو اکن .

پیشکوتنیش اصلاح قصوری نکدوه همو پنجشمو یک
به دنیکی زور بزر و خوش ام حکایت ایهی بو کراوینه
ام قسانه ام باسه چاک چاکانه ایهی ناید بخوبیه پشت
کوی ابیت استفاده لی بکریت اکر بخوبیه پشت کوی
خدادا امانکا به کوی زو خال ولکل هم توی جکه و
دوکل توونکه هیچ فرقان ناید .

خدادا عقلی داوینه ابیت ام عقله چاک بخوبیه کار
مسادام وجودی ایه و دیده الله لم خصوصه وه روئی
قیامت خدا محاسبه مان لی اکات . ناید امه مان له پیر
بچیت .

انصاف بکیت مرقت بکین کام مان نازانین که
(شرکت قوته) امه زور به همیل اثبات اکریت . ایوه
شویکی زور باریک بکرن بدسته توه که بدرو اموسست
پیانا کیش اتوان پیشکیدن اما هر لو شولانه سیان
چواریکیان بیننه لای یکوه بزانم به همو قوتیکی خوان
اتوان بیان شکین . شرکت امه ته شرکتیش ۳ چوار
نوعه مانه کام نوعیان به نظر ملت و ولانه کی ایوه باش
بیت ابیت اوهیان قبول بکیت .

ایه هیچ شبیه نه بیت به مایه ام شرکتیه وه ملت
خوی کرد اکاته وه . ولات پی اکویه فرجی روح . نک
وجود تازه بیتوه دوله مند ایدن . له آنرا یا فابریقه و
دز کاشمان ابیت .

بو ام خصوصه ایه ژاونکان مثالیکی باشـن ام قومه
که له نهایت روزه لاتن چن عصریک لمو پـش و کو
ایسته ایه بون اکل عقایان کرایوه احتیاج ژیانیان به
قطعی زانی او مخصوصه لاتنه که واسطه ژیانیان بو خستیانه
دمت شرکتی ناو خویان (داخلی) و به قوی ام شرکتیه
پچکولا ناوه پیاوی زیرک و مندالیان نارد بو اوروپا بو

شر له دشت حریر

علوم بوه کله ناوه راستی مانکی دیسمبردا به نیت
بزوان عشـائـر او اطـواـفـه بـخـلـافـ حـكـومـتـ هـنـیـ لـهـ چـنـهـ
عـنمـانـیـ هـاـتـبـوـنـهـ دـشـتـ حـرـیرـ .

ووژ ۴۸ دیسمبر مفرزه عـسـکـرـلـوـیـ اـرـبـیـلـ اـکـلـ
خـابـطـانـیـ انـکـایـسـنـ لـوـ نـاـوـهـ دـوـرـیـهـ يـاـنـ کـرـدوـهـ طـیـارـهـ يـشـ
يـارـیـهـ دـاـونـ .

لـشـکـرـیـکـیـ عـشـائـرـکـهـ بـوـ مقـاـومـتـ کـوـبـوـنـهـ وـ پـرـشـ وـ
بـلاـوـ کـراـونـهـ وـهـ .

شـشـ دـیـ مـخـالـفـهـ کـانـ هـ وـ تـاـنـرـاـوـهـ وـ حـیـوـانـیـانـ بـوـ
ارـبـیـلـ نـیـرـاـوـهـ .

— «(۰)» —

دیسان توون

پـاشـمـاـوـهـ یـهـ

بو امر و در و دزکای فابریقه هیان بو ایه هیچ
فائده ناخشنـیـبـ . چونکـلـهـ عـلـمـ فـنـ وـ صـنـعـتـ دـاـ زـورـ
لـهـ یـاـشـوـهـیـنـ . هـرـ چـارـهـ اـمـهـ یـاـکـوـ لـهـ عـلـمـ فـنـ وـ صـنـعـتـ دـاـ
نـخـتـیـکـ سـرـاـکـوـنـهـ بـچـکـوـلـهـ لـهـ وـ خـوـمـانـدـاـ بـکـینـ .
بـامـ مـحـصـولـهـ کـانـ وـ اـمـ نـخـنـهـ پـارـهـیـانـ لـهـ دـصـتـ درـنـجـهـ
ذـانـآـ بـهـ کـسـیـکـ کـهـ لـهـ دـنـیـادـهـ بـلـیـ اـبـیـتـ بـزـیـمـ لـازـمـهـ کـهـ اـبـرـادـ
وـ مـصـرـفـ خـوـیـ بـزـانـیـتـ . بـهـ بـیـ اـمـهـ مـالـکـ حـقـ اـقـدـسـ زـیـانـ
نـایـدـتـ بـتـوـاوـیـ اـبـیـتـ لـمـ لـایـوـهـ اـمـینـ بـیـنـ .

فـابـرـیـقـهـ هـیـانـ وـ سـیـتاـ عـمـلـهـ زـرـاعـ وـ مـتـخـصـصـیـ فـابـرـیـقـهـ
تـوـنـ جـابـ کـرـنـ بوـ اـیـهـ قـابـلـ نـیـهـ چـوـنـکـهـ مـحـصـولـهـ کـانـ
اـمـ وـ خـوـمـانـ بـخـیـوـنـاـکـاتـ . چـونـ اـنـوـانـیـنـ مـصـرـفـ فـابـرـیـقـهـ
وـ مـعـاشـ زـرـاعـ وـ مـتـخـصـصـیـ تـوـنـیـ لـیـ بـدـهـیـنـ . کـوـایـ
لـیـ هـاتـ اـبـیـ لـهـ بـیـشـدـاـ شـرـکـتـیـهـ کـهـ تـشـکـیـلـ بـکـینـ . بـهـ
قـوـتـ وـ وـرـکـنـ اـنـجـاـ لـپـانـدـاـ مـسـئـلـهـ فـابـرـیـقـهـ وـ اـصـلـاحـ تـوـنـ
وـ تـوـسـیـعـ سـاـحـهـ رـوـاجـیـ بـخـوبـیـهـ بـوـهـ دـنـظـرـ . تـاـکـوـ لـهـ حـوـشـوـهـ
قـدـمـهـ قـدـمـهـ بـرـیـزـهـ پـیـشـنـیـهـ سـرـپـیـ پـیـلـکـهـ کـانـ نـاتـوـانـیـتـ
بـخـوبـیـهـ هـیـوـانـ اـمـهـ حـالـیـکـ بـسـیـطـ وـ طـبـیـعـیـ یـهـ .

پرواز و نفوذت به واسطه دو مست خوین چوار
بیچ هودا راک و عصب ۳ چوار کن و مذاقه . لامسر
ام هموانه بشه و پارچه روز یکی محیی و معظم . امانت
نبایه و سائطت نبایه او وخته ده مکت تو حقیقتی و
بیم بردا ده کردی فقط هیهات خیال .

بعضًا بو نامتناهیت بردازیکی موقعی ده کدی فقط
آخ کلکت به پنجه یکی عقود گراوه بلا اختیار باشو پاش
ده کریته و .

میقرو بیکی نایقا واسطه یکی پجولک هر دو بالت
ده شکینی فرینت لی تیک دهدا به فرینیک لذک و بی معنا
نخوش و بی مجال به کوچور کوچور خود ده گهی نیته و
ناو هیلانه دماغ .

او وخته چندم بزی پیاتا دی تاشات ده کم له
خومه و دلم ای طائر فکری ده گشید بند جناحت واو
وخته له خومه و دلم بی عظمت جسم . ضعفیت
قوت .

ماویتی

جال عن فان

الكساندر دوماس
له مالی کوینخا

پاشداوه یه

اخ عن بزم حکیم ! به خورایی وقت خوئش و پستی
خوت به شتوئی قصه‌ی بی تقریب من خس-أرمکه .
حق-سینی حقیقی وای داناوه کله جزای او حکمه ناحقدا
که من داومه له همو عمر و زیان خومدا او حکمه ناحقدا
له بوجا و رابکریت و لپاش مردیشم به جزای کرد و هی
خوم توشنکار بیم . حیف . حیف . پاشکر بونه و پاره
ناکات زورم سغلات که یشتی و بیانی زو خواه افیظیم له کل
ماوردا کرد و چومه منزل خوم
نو روز دوای ام روزه پیس-تم که مأمور بدخت
مردوه . و وا دیکوتیو که روز مردنی دوا روزی مانگی
سیهم خنکاندن او پیاوه بی کنایه بو بو که به حکی
ناحق . یان غلطی . مأمور به پتا کرابو ...
ماویتی

له چاچانه حکومت له سلیمانی چاپ کرا

او شارانه که خلقیان و خویان زور ترقیان گردوه علم فن
صنعت رواجی هیه . امانه لوی تحصیلیان گرد و هانزو
ولات خویان خو ولانیا کانیان فیر گرد . وله وختیکی
زور زودا سر کوتن پیشکوتن برفز بونه .

او ما هام شرکتی ایمهش اتوانی پیاوی زبرک و
مندال خو ولانی بنیریت بو دره وه (خارج) بو او
شارانه که تو تونیان رواج زوره وزو و قیمت اکات و
فابریقه توئنی باشی لیه و هوا واقیعی اشہیقه ولاته کی
ایمه . امانه لوی تحصیل بکن بینو ایمهش فیر بکن امر و
بچنه قطعه مصمر تعجب اکن که چون له مده یکی
نژدیک دا ام دینه داشانه مان بر قیان گردوه سر کوتن و
برفz بونه وه . ام مثالانه همو درسی عبرتن .

ماویتی

سلیمانی : رمزی

له دوسپای تضاد دا سیاحت خیالیه
(فلسفه)

و کوچون حقیقتی محض مجھوله . عبارته له حس و
خیال . خیالیش فکریش بعضاً عبارته له حقیقت و بانکو
هر عین حقیقته .

من دلم و کوچون سیاحتی جسمانی هیه . به فکر
و حسیش سیاحت دهی و قابله . سیاحت حس و فکر
آه ای حسی ناس-وتس-وزو لاھوئی نوازی شرق .
ای س-باب عطالت و مانع تکامل مادی . ای جناح
شعر و اماطیر . مولد رومی و خیام و نالی .

علویت معنی و قوت . س-فلیمت ماده و عرض
همو شتی زاده حس و خیال و فکره ای حس بدیع تو
مولود و زاده جسم نبویتایه و له میشکیکی منفسخ
صدروت نکدایه و هل نه قولایتایه . مجرد بی واسطه و
مستقل بویتایه . الامی امراض لوث شیونات به سر
تودا تأثیری نبایه عضوی غیره عضوی شتیکی به قد
سری درزی یک شوق و شعری نکدایه به شین و فغان
و تو له هیچ متأثر نبویتایه و افوات نکدایه . او وخته
حاکیتی مطلقات دهبو . او وخته راستو روان . له کل
نامتناهیت قریب و قرین دهبو .